

Zo waarlijk helpe mij God almachtig.
Deze woorden sprak ik uit bij het afleggen van de eed om Kamerlid te worden.
Dat zijn voor mij geen woorden om eenmalig uit te spreken maar het zijn woorden voor iedere dag.
Daarmee stel ik mijn vertrouwen op God.

En dat vertrouwen geeft mij de moed om hier te gaan staan.
Het Kamerlidmaatschap is namelijk geen baan maar een ambt met een opdracht.
Voor mij als CDA-er is dat de opdracht om anderen te dienen,
om dienstbaar te zijn aan dit land en om verantwoordelijkheid te nemen.

Dat ik hier sta is dan ook geen uit de hand gelopen jongensdroom.

Menig docent uit mijn jeugd zal zich glimlachend afvragen of het echt waar is dat ze mij nu in de Tweede Kamer zien staan.

Dat ik hier sta is een door de jaren heen gegroeide overtuiging.

Ik mocht van dichtbij van andere CDA-ers leren hoe je een dienstbaar politicus kunt zijn.

En op een dag als vandaag zou het voor mij gek zijn niet een aantal van hen te noemen omdat ze mij hebben geïnspireerd

Kamerlid zijn is een voorecht, geen recht
aldus CDA Tweede Kamerlid Ger Koopmans.
En dus moet je daar geen dag van verspillen.

Dat de christendemocratie in de kern staat voor:
de mens die pas tot zijn recht komt in relatie tot de
ander.

Deze woorden worden dagelijks door Marja van
Bijsterveldt voorgeleefd.

Dat je de opdracht hebt om je uit te spreken ook al
moet je daarmee dwars tegen de maatschappelijke
stroom inroeien.

Zoals Sybrand Buma en Pieter Heerma dat doen
doordat zij allebei het doorgeslagen individualisme
aan de kaak durven te stellen.

En om jezelf staande te houden in deze zaal heb je
een stip op de horizon nodig.

Een visie waar je naar toe wil zoals Hugo de Jonge
in de gezondheidszorg en bij volkshuisvesting heeft
laten zien.

Ik sta hier dan ook met een grote
christendemocratische traditie en een hoopvolle
agenda voor de toekomst.

Want de christendemocratie legt zich niet neer bij de samenleving van vandaag en morgen maar heeft een hoopvol verhaal over wat we kunnen bereiken. De christendemocratie is mijn kompas en daarmee ga ik vandaag het debat aan over deze spreidingswet waar al zoveel over te doen is geweest.

Een wet die voor het CDA ten doel heeft om een bijdrage te leveren voor de lange termijn, die ingaat tegen een maatschappelijke stroom van 'niet mijn verantwoordelijkheid' en die oog heeft voor wat een ander nodig heeft als je staat voor een fatsoenlijk land.

Maar deze wet is niet te beoordelen zonder daarin stil te staan bij de bredere discussie over migratie.

Vz, in 2018 zette Jan Latten in zijn afscheidsinterview van het CBS het vraagstuk van bevolkingsgroei op de politieke kaart. Het zijn van die interviews waarvan je tijdens het lezen denkt, ja zeg hier moeten we echt mee aan de bak.

Hij zei in dat interview:

'We denken in Nederland over van alles na, maar niet over de bevolkingsgroei.

Onbegrijpelijk.

Het overkomt ons gewoon."

Het overkomt ons gewoon

Een samenleving waarin bevolkingsgroei je overkomt raakt uit balans.

Dan overvraag je de spankracht van de samenleving en neemt onzekerheid toe.

En waar onzekerheid toeneemt neemt de verbondenheid met elkaar af en nemen de spanningen in de samenleving toe.

Omdat demografie geen woordvoerder heeft voltrekt het zich inmiddels tientallen jaren in stilte maar zijn de gevolgen enorm.

We leven vandaag de dag in NL met 17,8 miljoen mensen.

In 2033 met 18,8 en zo zijn we hard op weg naar de 20 miljoen inwoners.

Maar, let op. Het CBS heeft steevast zijn bevolkingsprognoses naar boven moeten bijstellen.

In het afgelopen jaar is NL gegroeid met 227.000 mensen

er kwam dus een stad als Almere bij.

En ook zonder Oekrainers, was de groei nog steeds een stad als Den Bosch.

In dit tempo komen we in 2050 boven de 22 miljoen inwoners uit.

Het is tijd voor een nuchter debat over bevolkingsgroei.

In het rapport van de staatscommissie Muntendam uit 1977 was de veronderstelling:

Een stationaire bevolking van ongeveer 13,5 miljoen is te verwachten tussen 2020 en 2050, maar dan moet de immigratie (gastarbeiders, Surinamers, Antillianen) geen vormen van betekenis meer aannemen aldus een NRC verslag over dat rapport.

De werkelijkheid van vandaag:

Nederland is op 1 na het drukstbevolkte land van Europa.

Het snelstgroeiende land van Europa.

En de Nederlandse bevolking groeit vooral door migratie.

Als ik hier vragen over zou stellen zal het kabinet verwijzen naar de staatscommissie die hier nu haar rapport over schrijft. Terecht want dat is wat de Tweede Kamer van het kabinet heeft gevraagd.

Maar dat ontslaat ons als Tweede Kamer niet van de verplichting om nu al een antwoord te geven op de stilte die er blijft hangen bij de vaststelling - migratie - 'het overkomt ons gewoon'.

Want wat overkomt ons dan gewoon:

- Dat deze bevolkingsgroei harder gaat dan er voldoende huizen voor te bouwen zijn;
- Deze groei gaat harder dan dat er voldoende geschoold personeel wordt gevonden; om in de zorg en in het onderwijs deze bevolkingsgroei aan te kunnen.
- Deze groei is helemaal niet voorzien in de plannen voor een duurzame toekomst tav klimaatdoelen in 2050.

Tegelijkertijd hebben we allerlei minutieus opgestelde doelen.

Ons stikstofbeleid schrijft voor hoeveel stikstof er in enig jaar, niet in 2030, mag neerkomen bij natuurgebieden.

Ons klimaatbeleid vertelt ons precies hoeveel CO2 we per jaar mogen uitstoten....

Maar met hoeveel mensen we stikstof of CO2 uitstoten, daar hebben we het eigenlijk nooit over.

Maar de oorzaak hiervan - migratie -

'het overkomt ons gewoon'

Weet u waar ze dit ook zeggen:

- In Rotterdam zuid
- In ter Apel, Budel en
- In Delft

Arbeidsmigratie, asiel en studiemigratie ze overkomen ons en zorgen ervoor dat de samenleving onder spanning staat.

En dan is de vraag aan ons wat te doen?

Voor het CDA is 'grip op migratie.' een werkwoord dat we in de praktijk moeten brengen.

Maar in alle eerlijkheid: gedaan is er veel te weinig. Als we zien dat de spankracht van de samenleving wordt overvraagd dan zullen we de instroom van alle migratie-stromen moeten laten dalen want 'nergens ter wereld kan migratie ongeremd zijn'.

Dat er van 'grip op migratie' zo weinig echt werk wordt gemaakt komt ook omdat er in deze zaal vaak nogal selectief wordt gewinkeld.

Een paar voorbeelden:

Ik wil de arbeidsmigratie beperken maar vraag mij

niet naar het beperken van de instroom op asiel

Ik wil de strengste zijn in het beperken van asiel

maar het Europese vrij verkeer van personen is

heilig

Ik wil studiemigratie beperken maar niet in mijn

stad maar wel die aan de andere kant van

Nederland.

Wij zitten hier niet voor het ik,

wij zitten hier voor het algemeen belang en dus

hebben wij de opdracht hier met elkaar een

fatsoenlijk debat over te voeren en met oplossingen

te komen. Arbeidsmigratie, asielmigratie en

studiemigratie leiden in de optelsom tot een

migratiesaldo dat we niet aankunnen.

Dus vz, via u zeg ik, tegen zowel mijn linkse

collega's (Van SP tot Christenunie) als tegen de

VVD: 'stop met selectief gelijk halen' want we

moeten erkennen dat dit vraagstuk een enorme

knoop is die alleen met een lange termijn aanpak

weer op te lossen is.

Vz,

Selectief winkelen is ook wat we zien richting
Staatssecretaris Van der Burg: partijen die alleen de
asielinstroom willen beperken maar de chaos in de
opvang aan deze VVD-staatssecretaris laten.

Of andersom de staatssecretaris prijzen voor zijn
moed om deze wet door te zetten maar de instroom
van asielzoekers maar als een natuurwet te
beschouwen.

Het moet allebei gebeuren. De instroom omlaag en
de chaos in de opvang oplossen.

In een fatsoenlijk land spreek je met twee woorden
en daarom heeft het CDA vol overtuiging gekozen
om de spreidingswet die hier vandaag voor ligt wel
te willen bespreken.

Maar alvorens de wet inhoudelijk te beoordelen
nodig ik dus partijen uit om gezamenlijk op te
trekken om vandaag ook de stappen te zetten die
die de instroom beperken.

Om daarmee hulp te blijven bieden aan kwetsbare
vluchtelingen die dat nodig hebben. En tegelijkertijd
te erkennen dat deze instroom niet houdbaar is.

Te beginnen met die onderdelen waar we als Nederland afwijken van ons omringende Europese landen.

En dus vraag ik de Staatssecretaris:

Kan hij na een uitspraak van deze kamer bij motie die ik zal indienen bij dit debat direct overgaan tot het weer volgens de Europese gezinsherenigingsrichtlijnen uitvoeren van gezinshereniging?

En daarmee gezinshereniging beperken tot het kerngezin; ouders, minderjarige kinderen en alleen zorgafhankelijke meerderjarigen.

Kan hij nareis op nareis beperken in lijn met het door de IND gesignaleerde misbruik dat hierin plaatsvindt?

Kan hij de bewijslastverdeling aanpassen zodat op de IND niet langer de bewijslast rust om te onderbouwen waarom een aanvraag is afgewezen?

Kunnen we ons landenbeleid niet langer publiceren zodat hier geen misbruik van kan worden gemaakt?

Ik kies bewust voor deze maatregelen omdat ze naar mijn overtuiging geen wetswijziging vergen.

Daarnaast zal ook een daadwerkelijke hervorming van ons asielstelsel nodig zijn om de instroom te beperken. Door te kiezen voor een twee status stelsel met tijdelijke bescherming en met tijdelijke verblijfsvergunningen.

En natuurlijk door het aanscherpen van het uitzetbeleid en de aanpak van overlastgevende veilige landers.

Tenslotte ligt de grootse opdracht om de instroom te beperken op het strand van noord-Afrika en bij de Europese buitengrenzen. Alleen door afspraken te maken met landen buiten europa kunnen we de mensonterende mensensmokkel stoppen!
Want ook hier - 'het overkomt ons gewoon'

Wat we namelijk zien is dat vooral de jonge sterke man met genoeg geld het risico neemt om zich door een perverse mensensmokkelaar zonder geweten in een bootje van de kant te laten duwen. En de kwetsbare vluchteling met kinderen zit al jaren in een UNHCR kamp zonder toekomst.

Dit onrecht is voor mij de brandstof om ieder moment dat ik hier sta te pleiten voor een asielstelsel waarin de mensensmokkelaar niet meer bepaalt wie er in EU kunnen komen.

Dan nu echt het wetsvoorstel.

Ook hier geldt nu: het overkomt ons gewoon...

Want dat is de praktijk zoals we die nu hebben. Het is de telefoon van de burgemeester die overgaat en aan de andere kant van de lijn klinkt met een zucht: "Hallo, Eric van de Burg hier. Ik heb een probleem..."

Dat is het beleid: een telefoontje. Geen plan, geen regie.

"Het overkomt ons gewoon", zeggen de mensen afgelopen zaterdag waarschijnlijk op de markt tegen elkaar in de gemeente Arnhem of Zwolle die weer hun verantwoordelijkheid nemen, bovenop alles wat ze al deden aan asielopvang.

En dus ligt de vraag voor: vind je dat deze taak - het voorzien in asielopvang - via de telefoon van de staatsecretaris moet gaan?

Vind je "kijk maar of je wilt helpen en solidair wilt zijn, en anders vragen we het een ander wel" een goede manier om solidariteit tussen gemeenten te organiseren of kunnen we dat toch beter wettelijk regelen?

Want uiteindelijk belt de staatsecretaris naar de gemeenten die al opvang bieden want daar is de kans groter dat hij succes heeft. En ja logisch dat de lokale samenleving daar dan zegt: 'hallo waarom wij altijd'!

Uiteindelijk zullen steeds meer gemeenten gaan zitten afwachten en hopen dat de buurgemeente haar verantwoordelijkheid neemt. Je organiseert als overheid je eigen free riders gedrag.

Daarmee wordt de solidariteit in de samenleving uitgehold. Iedereen zijn eerlijke deel is de enige weg die we hebben als we voor lastige dilemma's staan. Dan is er sprake van solidariteit en dan alleen kun je de lokale samenleving bij elkaar houden, in het besef dat iedereen zijn steentje bijdraagt.

Voor het CDA is het klip en klaar: ja, de noodzaak is er om deze wet aan te nemen.

Want solidariteit is geen gegeven.

En de noodzaak is nu.

Niet pas als de instroom misschien gaat dalen, niet pas als de VVD weer terug is van verantwoordelijkheidsvakantie, maar nu.

Het is de keus tussen het blijvend overvragen van een deel van de gemeenten omdat een ander deel zijn verantwoordelijkheid niet neemt, of het gewoon goed wettelijk regelen.

Het is de keus tussen wegkijken en toekijken en zeggen hoe erg je het wel niet vond wat er in Tubbergen gebeurde, of zorgen dat je het gewoon op een fatsoenlijke manier regelt.

Het is de keus tussen de telefoon van de staatssecretaris als enige beleidsinstrument, of de wet.

Het CDA kiest voor deze wet.

Dus ja de wet is noodzakelijk. En dat is ook omdat we daarmee zeker stellen dat we een begin maken met het sluiten van de te grote hoeveelheid noodopvang en crisisnoodopvang locaties. Locaties die ter elfde ure worden ingericht als opvang waardoor de omgeving zich vaak overvallen voelt en gezinnen met kinderen van opvang naar opvang trekken.

Is de wet ook uitvoerbaar is dan vraag twee voor mijn fractie. Nee dat is hij niet zoals die nu voorligt. En daarin staan wij niet alleen. Ook de Raad van State en uitvoeringspartijen als vng, ipo en coa concluderen dit.

De zoektocht om deze wet snel in te kunnen voeren om zoveel mogelijk opvang plekken te realiseren en tegelijkertijd vrijwilligheid als vetrekpunt te nemen heeft deze wet in de huidige vorm tot een spaghetti maaltijd gemaakt.

De huidige wet stelt gemeenten voor het dilemma dat gemeenten vrijwillig een nationale inbreng mogen doen met een hogere bonus vs een lagere inbreng om daarmee de provinciale opgave te verlagen.

Dit is een manier van rendementsdenken en een strategisch schaakspel tussen medeoverheden waar we niet aan moeten beginnen. We komen vanuit een situatie waarbij de solidariteit in tientallen jaren is scheefgegroeid en we moeten niet doen alsof dat opeens binnen een jaar met deze wet is op te lossen. Dat kost gewoon tijd.

En dus vraagt dat om een aanpassing van de wet waardoor er meer tijd voor vrijwilligheid is en de wet duurzaam, uitvoerbaar en realistisch wordt.

Het amendement nr. 17 van ondergetekende en een groot aantal partijen hersteld de solidariteitsgedachte door vanaf het begin duidelijk te maken wat de opgave is per gemeente maar daar veel meer tijd voor te geven.

Wij kiezen voor 8 maanden ipv de 2 plus 3 maanden in de fasering van het oorspronkelijke wetsvoorstel. Gemeenten kunnen aan de provinciale regietafel gezamenlijk komen tot hun voorstel.

In dat kader vraag ik de staatsecretaris nog eens heel goed uiteen te zetten hoe iedere gemeente daarin haar inbreng kan leveren. Gemeenten willen graag weten over welke onderwerpen ze kunnen spreken aan de provinciale regietafel.

Iedere gemeente levert namelijk nu al een bijdrage voor huisvesting van statushouders, asielopvang of de huisvesting van ontheemde Oekraïners.

Het is toch juist, zo vraag ik de staatssecretaris, de bedoeling dat over al deze vraagstukken gesproken kan worden en ze onderling afspraken kunnen maken zolang de optelsom maar is dat er voldoende plekken worden geleverd?

Wij delen de opvatting van de regering dat het gestelde alternatief voor dit wetsvoorstel conform de huisvestingswet voor statushouders zoals de Raad van State suggereerde geen soelaas biedt voor de opgave die er ligt.

Asielopvang vraagt om zoveel meer dan alleen een dak boven je hoofd. Het is een onderdeel van een keten die goed afgestemd op elkaar moet kunnen functioneren.

Dat gaat niet als alle 342 gemeenten de taak krijgen om een aanbod van asielopvang te leveren.

Een ander onderdeel van de wet wordt gevormd door het financieel belonen van gemeenten die bovenop de gestelde opgave asielopvang leveren.

Vooropgesteld dient de vraag beantwoord te worden of dergelijke financiële beloning passend is in de interbestuurlijke verhoudingen? Het CDA vindt dit voor nu gerechtvaardigd vanwege de grote opgave die er ligt en de acute noodzaak daartoe.

Voor het CDA dient dit wel nadrukkelijk een onderdeel te zijn van de heroverweging bij de toegezegde evaluatie van de wet zoals dit ook is opgenomen in de memorie van toelichting.

Kan de staatssecretaris dit toezeggen?

Met het amendement nr. 17 zoals net verwoord veranderd de werking van artikel 9 waarin deze financiering wordt geregeld niet. De onderliggende ministeriële regeling ging echter uit van financiering per fase.

Nu deze fasering wegvalt ligt de vraag voor hoe de financiering dan zou moeten worden vormgegeven. Het CDA zou ook hierin de uitvoerbaarheid leidend laten zijn.

Dat zou betekenen dat na de fase tot 1 nov alle gemeenten die boven hun aandeel asielopvang leveren een financiële vergoeding van 2500,- euro ontvangen.

Gemeenten die dit pas doen nadat de staatsecretaris hun daartoe heeft opgedragen ontvangen deze vergoeding niet. Graag een reactie of de staatsecretaris het hiermee eens is.

Tenslotte heeft het CDA vragen bij de vormgeving van het toezicht. Daarbij zij opgemerkt dat een gemeentelijke taak automatisch gekoppeld is aan interbestuurlijk toezicht.

Als je onze rechtstaat serieus neemt accepteer je ook dat in het huis van Thorbecke, sinds 1848, dit wettelijk zo is geregeld op het moment dat de

wetgever kiest voor een medebewindstaak door een gemeente.

Het CDA is het eens met de regering dat gekozen is voor het interbestuurlijk toezicht te beleggen bij de Minister van JenV. Wat echter verbaast is dat de wet voorschrijft dat na 4 jaar de Minister dient te komen met een definitieve uitwerking van het toezicht via art.12 lid 3 maar dat in artikel 14 lid 2 ook al is bepaald dat het toezicht door de Minister naar 4 jaar vervalt en terugvalt aan de provincie. Het CDA is voorstander van een goede evaluatie en dan een nieuw voorstel cf art 12 lid 3. Als we dat serieus willen nemen dan is tussentijds het toezicht alvast weer beleggen bij de provincie onverstandig en complicerend. Graag een reactie hierop.
VZ ik kom tot een afronding,

Afgelopen zaterdag hield mijn partij haar verkiezingscongres.

In zijn eerste grote toespraak zei Henri Bontenbal dat niet-onverschillig zijn de kern vormt van het CDA.

Wij kijken naar de samenleving vanuit vaste waarden:

Solidariteit,
saamhorigheid en
verantwoordelijkheid.

Niet-onverschillig zijn gaat over die onderwerpen die botsen met deze waarden:

- Het mensonterende verdienmodel van mensensmokkelaars,
- De erbarmelijke huisvesting en uitbuiting van arbeidsmigranten,
- Maar ook het gevoel van mensen in kwetsbare wijken of kleine dorpen als Ter Apel en Budel, die vooral de last ervaren van de opvang.

Op al deze voorbeelden kan en mag het antwoord niet zijn:

'het overkomt ons gewoon'.

Niet-onverschillig zijn is de opdracht voor ons allemaal,

Op dit belangrijke thema van asiel en migratie.

Bij een sluitend asielstelsel zou een spreidingswet wellicht overbodig zijn

Omdat we de opvang in de regio organiseren

En asielzoekers eerlijk over Europa zouden verdelen,

Maar de wereld is niet ideaal,
Het probleem is nu en accuut.
Daarom kiest mijn fractie voor solidariteit en
gespreide verantwoordelijkheid,
Om de saamhorigheid in ons land te behouden.